

Sjøfugl innenfor risiko-området

De mest tallrike sjøfuglene innenfor risikoområdet i sommersesongen er ærfugl og måker. Ærfuglbestanden i Skagerrak har økt betydelig etter 1988, og det er beregnet at hekkebestanden nå teller 35 000 par. Dessuten hekker ca. 15 000 par gråmåke og 30 000 par sildemåke, foruten ca. 1 500 par toppskarv.

Artsmangfoldet av sjøfugl i Skagerrak er størst i vinterhalvåret, og bestandene innenfor risikoområdet omfatter i denne perioden 1,5-2 millioner individer. De fleste er alkefugler, der bestandene av alkekonge, lomvi og alke er beregnet å utgjøre henholdsvis ca. 1,1 mill., 200 000 og 120 000 individer. Til samme tid finnes det flere hundre tusen havhest og måke, og ca. 50 000 ærfugl innenfor risikoområdet.

Stoffet er hentet fra

NINA Forskningsrapport 039

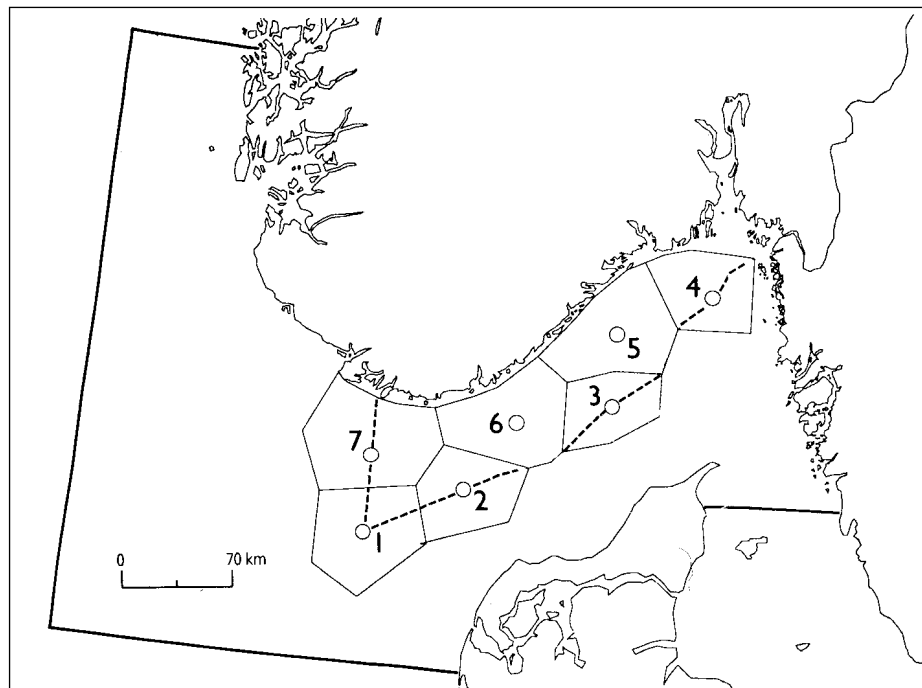
Svein-Håkon Lorentsen,
Tycho Anker-Nilssen,
Rolf Terje Kroglund,
Jan Eivind Østnes:

«Konsekvensanalyse olje/sjøfugl for petroleumsvirksomhet i norsk del av Skagerrak.»

I rapporten presenteres resultatene fra en konsekvensanalyse olje/sjøfugl forut for eventuell petroleumsvirksomhet i Nordsjøen øst for 7° Ø (Skagerrak).

Relative verdier for de direkte konsekvensene av oljeutslipp ble beregnet ved at oljedriftssimuleringer ble koblet til fordelingen av ærfugl og alkefugl i åpent hav, og deres sårbarhetsindekser ved hjelp av analyse-systemet SIMPACT. På bakgrunn av de beregnede konsekvensene av oljeutslipp og andre vurderinger, gis anbefalinger med hensyn til omfanget av eventuell boring.

AV HENSYN TIL SJØFUGLENE: Leteboring i østlige Skagerrak frarådes

Risikoområdet og virksomhetsområdet for oljevirkosomhet i Skagerrak. Analyse-områder og utslippspunkter for oljedriftssimuleringer er tegnet inn.

Leteboring etter olje i de østligste delene av Skagerrak frarådes av hensyn til sjøfugl i NINAs forskningsrapport om konsekvensene for sjøfugl ved eventuell oljevirkosomhet i norsk del av Skagerrak.

DET BØR heller ikke bores etter olje i de sentrale og vestlige områdene i myte- og overvintringsperioden for alkefugl.

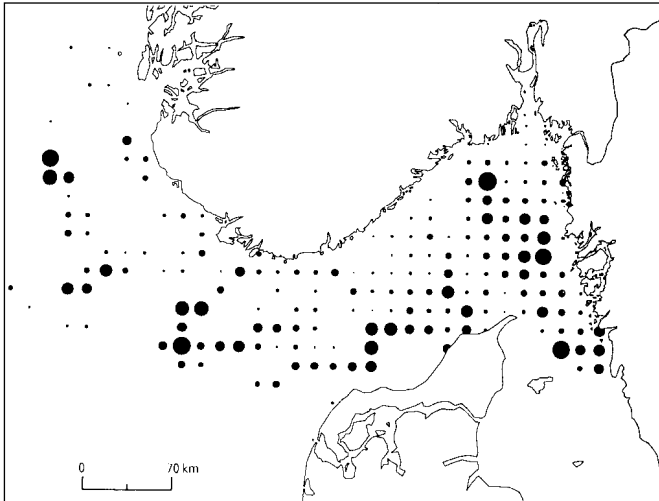
Det må imidlertid påpekes at uansett hvor en befinner seg i virksomhetsområdet, er det meget kort avstand til kystene av Norge, Sverige og Danmark. Dominerende vinder og havstrømmer gjør at de fleste oljesøl vil ha kort drivtid til land, samtidig som de kan få betydelig spredning både inne i Skagerrak og nordover langs den norske vestkysten; ethvert oljeutslipp i dette området kan derfor resultere i betydelige skader på sjøfuglbestandene.

Risikoområdet

Risikoområdet er definert som det sjøarealet som kan bli berørt av oljeforurensning fra virksomhetsområdet. Det ble avgrenset i sør ved 56° 30' N og 57° 30' N (henholdsvis på vest- og østsiden av

Danmark), i nord ved 60° 00' N, og i vest ved 04° 00' Ø. I øst ble risikoområdet avgrenset av de respektive lands kystlinjer.

Konsekvenser for sjøfugl ved oljeutslipp i Skagerrak

Relativ fordeling av lomvi innenfor risikoområdet i myteperioden.

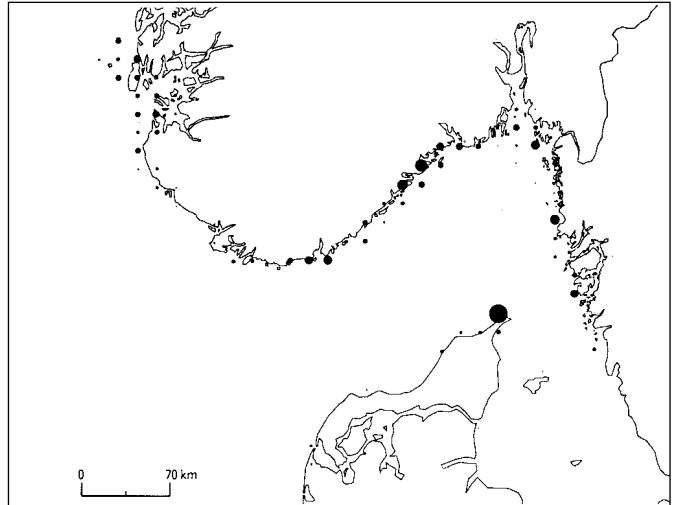
Alvorlig for alkefugl ved utslipp fra vest

For alkefugl i åpent hav vil de direkte konsekvensene trolig være store ved oljeutslipp fra vestlige deler av Skagerrak høst og vinter.

DE SØRVESTLIGE analyseområdene har et særlig stort skadepotensial. Oljeutslipp som rammer en betydelig del av myte- eller overvintringsbestandene av lomvi eller alke kan få store konsekvenser for de nordeuropeiske hekkebestandene av disse artene.

Lomvibestanden i Nord-Norge og på Bjørnøya har gått katastrofalt tilbake, og også britiske kolonier er nå kraftig redusert. Fuglene i Skagerrak rekrutteres i stor grad fra disse hekkeområdene.

De viktigste myte- og overvintringsbestandene for alkefugler finnes i havområdene mellom Ytre Oslofjord og Kattegat, på Egersundsbanken sørvest for Lindesnes, i havområdene sørvest for Stavanger og i havområdene nordvest for Hansholm i Danmark. Det er viktig å være oppmerksom på at mens lomvi og alkekonge finnes over hele risikoområdet, er bestandene av alke mer klumpvis fordelt. Mytebestanden av alke ligger meget konsentrert i et relativt lite område nordvest for Jylland, med særlig store konsentrasjoner utenfor Hirtshals. Et eventuelt oljeutslipp i dette området vil kunne slå ut store deler av bestanden.

Relativ fordeling av ærfugl innenfor risikoområdet i vintertersesongen.

Verst for ærfugl ved utslipp fra nordøst

De direkte konsekvensene for ærfugl vil til alle årstider være størst ved et eventuelt oljeutslipp fra de nordøstligste delene av Skagerrak.

UTSLIPP HER vil trolig ha store negative følger for hekke- og mytebestandene på kysten fra svenskegrensa til Telemark; bestandene langs den svenske vestkysten vil også være utsatt.

Ved et eventuelt oljeutslipp i vinterhalvåret kan også fugler lengst nord på Jylland og langs den svenske vestkysten bli rammet.

Ærfuglbestandens bruk av området varierer gjennom året. De viktigste hekkeområdene finnes i de østligste delene av Skagerrak. I hekkeperioden er tettheten størst på begge sider av ytre Oslofjord, men store forekomster finnes også på strekningen fra Kristiansand til Mandal og langs den svenske vestkysten.

I myteperioden for hannene er områdene ved Hvaler i Østfold og ved Stråholmen-Jomfruland i Telemark viktigst.

I vinterhalvåret finnes de største forekomstene av ærfugl ved Kristiansand, på strekningen Risør-Kragerø og ved Hvaler. Viktige overvintringsområder finnes også ved Skagen i Danmark og ved Lysekil og Kungälv på den svenske vestkysten.

Liten sannsynlighet for å overleve oljeskade

FOR FUGLER som er helt avhengige av havet for å skaffe næring, er sannsynligheten for å overleve en oljeskade liten.

En stadig økende utvinning, transport og bruk av olje til havs har ført til at

oljeforurensning i det marine miljøet er blitt et tiltagende problem for sjøfuglene.

Utslipp fra skip er ofte små, men forekommer til gjengjeld så hyppig at de i enkelte områder er en kronisk og bety-

delig forurensningskilde. Det er dessuten ingen klar sammenheng mellom utslippets størrelse og omfanget av skaden. Selv mindre oljesøl kan føre til at titusener av sjøfugl omkommer. Dette er det flere eksempler på fra norske farvann.